

Exam. Code : 103202

Subject Code : 1043

B.A./B.Sc. 2nd Semester

SOCIOLOGY (Fundamentals of Sociology-II)

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :- Attempt **five** questions **one** from each Section.
Fifth question may be attempted from any Section.
Each question shall carry **20** marks.

SECTION—A

1. What is culture and how William F. Ogburn explained culture in his theory ? 20
2. Discuss meaning of Socialization; also discuss its theories given by C.H. Cooley and Sigmund Freud. 20

SECTION—B

3. How social stratification is social in nature ? Discuss its forms. 20
4. What is Social mobility ? Also discuss its causes and types. 20

SECTION—C

5. What is Social control ? Discuss its forms. 20
6. What are the formal and informal agencies of Social Control ? 20

SECTION—D

7. What do you mean by social disorganization and how crime and terrorism are responsible for social disorganization? 20
8. Define the term corruption; also discuss its causes and consequences with some examples. 20

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣਕੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 20 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—ਓ

1. ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਲੀਅਮ ਐੱਫ. ਓਗਬਰਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਹੈ? 20
2. ਸਮਾਜੀਕਰਣ ਦੇ ਅਰਥ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਸੀ. ਐਚ. ਕੂਲੇ ਅਤੇ ਸਿਗਮੰਡ ਫਰਾਇਡ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਇਸਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 20

ਭਾਗ—ਅ

3. ਸਮਾਜਿਕ ਸਤਰੀਕਰਨ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਕਿਵੇਂ ਹੈ? ਇਸਦੇ ਰੂਪਾਂ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 20
4. ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਕੀ ਹੈ? ਇਸਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 20

ਭਾਗ—ੲ

5. ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
20
6. ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਉਪਚਾਰਿਕ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਉਪਚਾਰਿਕ ਏਜੰਸੀਆਂ ਕੀ ਹਨ ?
20

ਭਾਗ—ਸ

7. ਸਮਾਜਿਕ ਅਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ?
20
8. ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ। ਇਸਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਹਿਤ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
20

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਪ੍ਰत्यੇਕ ਭਾਗ ਮੇਂ ਸੇ ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਨਕਰ, ਪਾਂਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੇਂ।
ਪਾਂਚਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੀ ਭੀ ਭਾਗ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਆ ਜਾ ਸਕਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰत्यੇਕ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੇ 20 ਅੰਕ ਹੈਂ।

ਭਾਗ—ਕ

1. ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਿ ਕਯਾ ਹੈ ਐਰਿ ਵਲਿਯਮ ਏਫ. ਐਗਬਰਨ ਨੇ ਅਪਨੇ ਸਿਫ਼ਾਨਤ ਮੇਂ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਿ ਕੀ ਵਯਾਖਯਾ ਕੈਸੇ ਕੀ ਹੈ ?
20
2. ਸਾਮਾਜੀਕਰਣ ਕੇ ਅਰਥ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੇਂ। ਸੀ.ਏਚ.ਕੂਲੇ ਤਥਾ ਸਿਗਮੰਡ ਫ਼ਰਾਯਡ ਦੁਵਾਰਾ ਦਿਏ ਇਸਕੇ ਸਿਫ਼ਾਨਤੋਂ ਪਰ ਭੀ ਚਰਚਾ ਕਰੇਂ।
20

ਭਾਗ—ਖ

3. ਸਾਮਾਜਿਕ ਸ਼ਟਰੀਕਰਣ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਮੇਂ ਸਾਮਾਜਿਕ ਕੈਸੇ ਹੈ ? ਇਸਕੇ ਰੂਪੋਂ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੇਂ।
20
4. ਸਾਮਾਜਿਕ ਗਤਿਸ਼ੀਲਤਾ ਕਯਾ ਹੈ ? ਇਸਕੇ ਕਾਰਣੋਂ ਐਰਿ ਪ੍ਰਕਾਰੋਂ ਪਰ ਭੀ ਚਰਚਾ ਕਰੇਂ।
20

भाग—ग

5. सामाजिक नियंत्रण क्या है ? इसके रूपों पर चर्चा करें। 20
6. सामाजिक नियंत्रण की औपचारिक और अनौपचारिक एजेंसियां क्या हैं ? 20

भाग—घ

7. सामाजिक अव्यवस्था से आपका क्या तात्पर्य है और सामाजिक अव्यवस्था के लिए अपराध और आतंकवाद कैसे जिम्मेदार हैं ? 20
8. भ्रष्टाचार शब्द को परिभाषित करें इसके कारणों और परिणामों पर भी कुछ उदाहरणों सहित चर्चा करें। 20